

Slovenské národné divadlo

100 ROKOV UMENIA – 100 ROKOV SND

HISTÓRIA

Umenie umocňuje emóciu pri stvárňovaní životných právd, vzdeláva, zábava, ale kladie aj dôležité otázky a z divadelných dosák ich adresuje priamo do audítoria. Témy priateľstva, lásky i zrady, vášne, hľadania zmyslu života a spoločenských reflexií sú silné v každom čase. Aj preto je život vo svetlách rámp zaujímavý a prifašlivý. Na stretnutia s umením prichádzajú diváci za poznáním, na pomyslené stretnutie so svojim obdivovaným dramatikom či hudobným skladateľom alebo na reálne stretnutie s obľúbeným hercom, spevákom či tanečníkom. Pre Slovenské národné divadlo je divadelná sezóna 2019/2020

jubilejnou – stou. SND začalo písať svoju históriu 1. marca 1920 uvedením Smetanovej opery Hubička, o deň neskôr 2. marca sa prihlásila činohra uvedením hry bratov Mrštíkovcov Maryša a baletný súbor SND mal svoju premiéru v máji 1920. SND bolo zriadené ako trojsúborové divadlo: opera, činohra a balet a takto „pod jednou strechou“ existuje SND do dnešných dní. Na mieste, kde dnes stojí historická budova SND, stálo už od roku 1776 mestské divadlo, ktoré dal postaviť gróf Juraj Csáky. Dnešnú budovu, postavenú v eklektickom štýle podľa návrhu architektov Ferdinanda Fellnera a Hermanna Helmera, otvorili v roku 1886. Je jednou z mnohých divadelných stavieb tejto úspešnej dvojice, ktorá projektovala divadlá v Sofii, Budapešti, Brne, Karlových Varoch, Zürichu, Berlíne (Theater Unter den Linden) a mnohých ďalších európskych mestách. Od roku 1920 je táto pamiatkovo chránená budova sídlom Slovenského národného divadla. Od roku 1955 sa stálo scénou Činohry SND stalo nové Divadlo Pavla Országha Hviezdoslava. Historická budova SND bola prispôbovaná rastúcim národom divadelnej prevádzky rekonštrukciou

v roku 1934 (vybudovalo sa nové technické zariadenie javiska), ďalšia rekonštrukcia v roku 1949 sa sústredila predovšetkým na opravu základov poškodených bombardovaním. Technické zariadenie z 30. rokov minulého storočia slúžilo ešte dlho po 2. svetovej vojne, až do zásadnej rekonštrukcie divadla v rokoch 1969–1972. Jej súčasťou bolo vybudovanie modernej prístavby v zadnej časti budovy (Komenského námestie). Od roku 1959 je súčasťou SND aj jedinečný umelecko-výrobný areál Umelecko-dekoračné dielne, kde sú uložené kulisť všetky inscenácií z aktuálneho repertoáru, ale kde sa predovšetkým zhotovujú scény, šijú kostýmy, jednoducho všetko, čo divák na scéne vidí. V roku 2007, 14. apríla bola po dlhej histórii výstavby dokončená a slávnostne otvorená nová budova SND, ktorú navrhli architekti Martin Kusý, Pavol Paňák a Peter Bauer. Ich architektonický návrh zvíťazil v medzinárodnej konkurencii 53 projektov. Nová budova SND sa nachádza v príjemnom prostredí na nábreží Dunaja, má sedem podlaží, vyše dvetisíc miestností a tri hlavné sály – Sálu opery a baletu, Sálu činohry,

Štúdio, ku ktorým neskôr pribudol ďalší hrací priestor pod názvom Modrý salón.

INOVÁCIE

SND patrí k erbovým inštitúciám slovenskej kultúry a umenia. Generácie významných tvorcov realizujú inšpirujúce stretnutia s umením už desať desaťročí. V súvislosti so storočnicou SND, nadväzujú na tie najlepšie tradície prezentovania slovenskej a svetovej tvorby, všetky tri umelecké súbory predstavujú svoj dramaturgický plán na aktuálnu divadelnú sezónu. Činohra SND po sezóne, v ktorej bola v tvorbe pozornosť upriamená na vzdelanie a intelekt, upozorní tentoraz na podstatu

kultúry a jej úlohu; premiéry hier budú atraktívnou formou odkryvať zmysel, dôležitosť a poslanie divadla, ale aj kultúry a umenia v širšom kontexte. Voľba premiérových operných titulov má aj symbolický význam: uvádzanie talianskej, českej tvorby, ale aj diel rakúskeho geniálneho tvorca obdobia klasicizmu, predstavovalo významné podnety na formovanie nášho operného súboru. Repertoár teda obohati Dvořákov Rusalka, Verdiho Aida a Mozartova opera Figarova svadba. Špeciálnu pozornosť venuje Opera SND aj slovenským dielam, medzi ktoré patrí Suchoňova Krútnava. Súčasnou sezónou bude aj celý rad inšpirujúcich koncertov našich popredných operných sólistov. Ambíciou operného súboru je zvyšovať umeleckú úroveň a presadiť sa výrazne v medzinárodnom kontexte. Nové dielo s názvom Impresario komponuje na objednávku operného súboru renomovaná slovenská skladateľka Ľubica Čekovská: premiéra bude na prestížnom európskom opernom festivale v rakúskom Bregenzi a následne sa stane súčasťou hracieho plánu SND. Jubilejnú sezónu ozdobi balet šperkom

z histórie v podobe baletu Mariusa Petipu Don Quijote s temperamentom a koloritom Španielska v naštudovaní Vasilija Medvedeva. Vrcholom sezóny bude premiéra Prokofjevovej Popolušky v choreografii významného európskeho tvorca Michaela Cordera, choreografa Royal Ballet v Londýne.

HODNOTA ZNAČKY

Hodnota erbovej značky sa rokmi kryštalizuje, získava na vážnosti a dôveryhodnosti. Prejavené uznanie divákov si SND váži, a preto s plnou zodpovednosťou pripravuje jubilejnú sezónu – bude v mnohom slávnostná a v mnohých aspektoch pracovná. S podporou zriaďovateľa SND – Ministerstva kultúry SR – pripravuje SND nielen vstup do sezóny, ale aj galavečer 1. marca 2020 na pripomenutie si prvého predstavenia pred sto rokmi. SND participuje na vydaní netradičnej publikácie k storočnici i desaťdielného televízneho dokumentárneho cyklu, chystá sa vydanie pamätnej mince i známky. Súčasťou bude mnoho sprievodných aktivít, na ktoré bude SND prizývať svojich priaznivcov.

MARCOM

100 rokov umenia – 100 rokov SND je výstižný leitmotív charakterizujúci úsilie SND priblížiť všetky aktivity inštitúcie. Divadlo je tím, ktorý tvoria výrazné osobnosti a mnoho zanietovaných pracovníkov v zákulisí, bez ktorých by sa večer čo večer svetlá divadelných rámp nerozžiarili. Snahou Centra marketingu SND bude v nasledujúcom období sústrediť intenzívnu pozornosť na propagáciu tých, ktorí divákovi pripravujú premiéry, každý večer tlmočia poslúžba dramatikov, diela hudobných skladateľov či povznášajú krehkým baletným umením – ale aj tých, ktorí sa v zákulisí starajú o bežnú prevádzku (nevynímajúc také zaujímavé profesie, ako šepkár, kostymér a pod.). O aktivity SND majú pre túto rôznorodosť veľký záujem médiá, či už printové, audio-vizuálne, alebo webové.

SPOLOČENSKY ZODPOVEDNÉ PODNIKANIE

SND a jeho umelci a zamestnanci si uvedomujú svoju zodpovednosť za formovanie myslenia súčasníkov a prinos k vzdelávaniu. Súčasťou

činnosti je preto aj mnoho zaujímavých aktivít: komorné večery a diskusie na aktuálne témy i pohľady do histórie v Modrom salóne, pravidelné stretnutia s divákmi na Dni otvorených dverí a iné. Súbory venujú veľkú pozornosť osloveniu nového, predovšetkým mladého diváka – v činohre usporadúvaním tvorivých dielní pre študentov, v opere dramaturgickými úvodmi pred každým predstavením, kde návštevníci získajú informácie o kontexte vzniku diela, najvýznamnejších interpretoch, zaujímavých režijných počinoch a podobne. Vedenie opery iniciovalo vznik Operného štúdia pre mladých adeptov operného spevu, v ktorom sa zdokonalia po vokálnej i hereckej stránke a od osobností získajú aj potrebné skúsenosti. V baletu už niekoľko divadelných sezón existuje Baletná prípravka pre najmenších, ktorí následne účinkujú priamo v niektorých baletných predstaveniach. Inou formou prezentácie umenia a jeho vplyvu sú tiež charitatívne podujatia, ako napríklad Galakonzert pre život. Noblesné divadelné priestory (predovšetkým novej budovy) sú aj veľkou výstavou sieňou, často poskytované aj na prezentáciu mnohých dobročinných podujatí.

ZNAČKA A ČÍSLA

- 1. MARCA 1920 VZNIK SLOVENSKEHO NÁRODNÉHO DIVADLA
- V PRIEBEHU JEDNEJ DIVADELNEJ SEZÓNY PRIPRAVÍ SND SPRAVIDLA 15 PREMIÉR NA SVOJICH HLAVNÝCH SCÉNACH, KTORÉ DOPŔŇAJÚ AKTIVITY V MODROM SALÓNE, DISKUSNÉ VEČERY, OPERNÉ KONCERTY A ĎALŠIE PODUJATIA
- V RÁMCI DIVADELNEJ SEZÓNY – OD SEPTEMBRA DO JÚNA – UVEDÚ VŠETKY UMELECKÉ SÚBORY VYŠE 700 PREDSTAVENÍ
- SND NAVŠTÍVI POČAS DIVADELNEJ SEZÓNY VYŠE 260-TISÍC DIVÁKOV